

Pohjois-Savon kuntien ilmasto- ja kiertotaloustoimenpiteitä 2022

Lisää maakunnan hyviä käytäntöjä löydät

[vaikuttavien ratkaisujen tietopankista - Kestävyysloikka.fi](https://kestavyysloikka.fi)

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Esityksen sisältö

- Esitys sisältää erilaisia ilmasto- ja kiertotaloustoimia, joita kerättiin kunnista keväällä 2023.
- Kuntia pyydettiin ilmoittamaan kunnissa vuonna 2022 tehdyt top 3 ilmastotoimenpiteet. Tänä vuonna keräsimme tietoja myös kunnissa tehdyistä kiertotaloustoimista.
- Esitys ei välttämättä sisällä kaikkien kuntien toimenpiteitä.
- Toimet ovat enimmäkseen konkreettisia toimenpiteitä vuodelta 2022, mutta ne voivat olla myös toimintamalleja, aiemmin tehtyjä tai vasta suunnitteilla olevia.
- Joissain kunnissa ei voitu resurssihaasteiden takia tehdä ollenkaan ilmasto- ja/tai kiertotaloustoimia vuonna 2022.
- Dioilla esiintyvät Hinku-, Fisu- ja Circwaste-edelläkävijöiden verkostojen logot kuvaavat kunnan kuulumista kyseisiin verkostoihin.
- Tiedot perustuvat kuntien ja aluekoordinaattoreiden omiin ilmoituksiin. Suomen ympäristökeskus ei vastaa tietojen oikeellisuudesta.

Kuopio 1/4

Liikkuminen

- Hankkeiden vauhdittamana viisas liikkuminen on saatu osaksi kuntalaisten arkea (alkaen v. 2016)
 - Vuodesta 2016 lähtien toteutetuilla viisaan liikkumisen hankkeilla on ollut suuri merkitys niin joukkoliikenteen käyttäjämäärien nousussa kuin kaupunkipyörien suosiossakin. Viisaan liikkumisen hankkeiden myötä joukkoliikenteeseen saatiin käyttöön pari vuotta sitten sähköinen reittiopas, mobiililippu sekä bussien reaaliaikainen seuranta (bussit kartalla). Joukkoliikenteen käyttäjämäärät ovatkin olleet hyvässä nousussa jälleen koronatilanteen helpotuttua, matkustajamäärä keskeisellä kaupunkialueella oli vuonna 2022 noin 7,3 miljoonaa.
 - Kuopioon tuli Pohjoismaiden ensimmäinen ns. 5. sukupolven asematon sähkökaupunkipyöräjärjestelmä vuonna 2018. Vuonna 2022 Vilku-kaupunkipyöriä oli 350 kpl, asemia oli yhteensä 42 kpl ja pyörillä ajettiin noin 980 000 kilometriä. Käyttöasteen (lainauksia per pyörä/päivä) keskiarvo oli noin 5 koko kaudelta, korkein yksittäisen päivän käyttöaste oli 1.7.2022, jolloin käyttöaste oli noin 9.
 - [Lue lisää Kuopion seudun viisaan liikkumisen hankkeesta \(vilku.kuopio.fi\)](http://vilku.kuopio.fi).
 - [Kuopion kaupunkipyörien käyttötilastoja ja taulukoita \(fillaridata.savonia.fi\)](http://fillaridata.savonia.fi).
 - Joukkoliikenteessä 13 linjan käyttövoimana toimii sähkö ja 27 linjan käyttövoimana biodiesel, eli joukkoliikenteen kalustosta noin 80 % on EU:n direktiivin määrittelemiä puhtaita ajoneuvoja (vuodesta 2021 lähtien).

Kuopio 2/4

Kiertotalous

- Pohjois-Savossa kiertotalous ottaa harppauksia eteenpäin kokeilujen voimin (2023 →)
 - Pohjois-Savon ELY-keskuksen koordinoima Hiilineutraali Pohjois-Savo -hanke haki syys-lokakuussa 2022 tarjouksia kiertotalouskokeiluihin. Marraskuussa 2022 kokeiluja lähtivät toteuttamaan Elävä säätiö sr, Jätekukko Oy sekä OC-System Oy. Elävä säätiö vahvistaa kiertotalouskokeilun myötä poistotekstiilin paikallista uusiokäyttöä. Toimenpiteinä ovat avoin ideakilpailu poistotekstiilien käyttöön, ideoiden palvelumuotoilu sekä kokeilun aikana rakennettava kumppanuusverkosto. Jätekukko Oy tuo kokeilussa biojätepalvelun lähelle asiakasta ja helpon tavan perustaa biokimppa. Jätekukko järjestää Kuopion ja Siilinjärven taajama-alueilla biokimppakiertueen, jossa palvelu tuodaan kotiovelle auttaen biojätekimpan perustamisessa yhdessä lähinaapureiden kanssa. [Lue lisää Pohjois-Savon kiertotalouskokeilujen toteuttamisesta \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://hiilineutraalipohjoissavo.fi).
- Kuopion Savilahden katujen rakentamisessa on hyödynnetty uusiomateriaaleja (2019)
 - Kuopion Savilahden Sarastuskaaren jalankulku- ja pyöräilyväylän rakenteissa on käytetty Kuopion Energialta saatavaa arina- ja lentotuhkaa. Tuhka korvasi katujen suodatinkerroksessa käytettävää hiekkaa osittain sekä jakavan kerroksen murskemateriaalin kokonaisuudessaan. Rakentamisessa käytettävä tuhkaseos valmistettiin Jätekukko Oy:n jätekeskuksen alueella ja työmaalla rakentamisesta vastasi Mestar Infra ja Energia. [Lue lisää uusiomateriaalien käytöstä Kuopion Savilahden katujen rakentamisessa \(fisu-verkosto.fi\)](https://fisu-verkosto.fi).

Kuopio 3/4

Energia

- Kaupunki toimii uusiutuvan energian voimin (2018 ja 2021)
 - Kaupunki alkoi käyttää vuoden 2021 alusta alkaen vain uusiutuvaa sähköä (100 %) ja lisäksi puukaukolämmön piirissä ovat kaikki keskeisen kaupunkialueen rakennukset (2018 alkaen, noin 85 % lämmitettävistä rakennuskuutioista tämän piirissä).

Metsät

- Strateginen metsäohjelma viitoittaa metsien hoitoa ja käyttöä vuosikymmeniksi eteenpäin (2022)
 - Kuopio on toiseksi suurin kunnallinen metsänomistaja Suomessa, metsää on kokonaisuudessaan noin 12 000 ha. Kuntaliitosten myötä Kuopion metsäomaisuus on kasvanut ja yli puolet metsäomaisuudesta sijoittuu maaseudulle. Kuopion kaupungin omistamille metsille laadittiin strateginen metsäsuunnitelma, mikä hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.2.2022. Strategisen metsäsuunnitelman valmistelussa laskettiin 50 vuoden kehitysnusteita kaupungin omistamille metsille. Ennusteissa vertailtiin jaksollisen ja jatkuvan kasvatuksen kehitystä kasvumallien avulla. Lisäksi metsien kehitystä arvioitiin kolmella eri suuruisella hakkuusuunnitteella. Kehitysnusteiden pohjalta arvioitiin mm. perinteisten metsätunnusten kehitystä, luonnon monimuotoisuuden kehitystä sekä hiilinielujen ja -varastojen kehitystä. [Lue lisää Kuopion strategisesta metsäsuunnitelmasta \(kuopio.fi\).](#)

Kuopio 4/4

Rakennukset

- Kallaveden syvänteiden vesi kiertää kaukojäähdytysverkostossa (2020)
 - Kuopion Energian kaukojäähdytysjärjestelmä hyödyntää tehokkaasti Kallaveden kylmää vettä ja säästää sähköä jopa 80 prosenttia kiinteistökohtaisiin jäähdytyslaitteisiin verrattuna. Kaukojäähdytyslaitos valmistui vuonna 2020 Kuopion keskustan länsipuolella sijaitsevaan Savilahteen. Kylmä vesi pumpataan Kallavedestä 32 metrin syvyydestä ja johdetaan halkaisijaltaan 1,2 metrin putkea pitkin kaukojäähdytyslaitokseen, jossa kylmä siirretään lämmönvaihtimien kautta kaukojäähdytysverkkoon. Kaukojäähdytysjärjestelmän energia- ja kustannustehokkuutta lisää se, että suurimpien asiakkaiden kiinteistöt sijaitsevat kilometrin säteellä laitoksesta. Jäähdytystä hyödyntävät mm. Kuopion yliopistollinen sairaala, toimitilaa tarjoava KPY Novapolis sekä Savon Ammattiopisto Sakky. [Lue lisää Kuopion Energian kaukojäähdytysjärjestelmästä \(energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi\)](https://energiatehokkuussopimukset2017-2025.fi)

LIFE15 IPE FI 004

LIFE17 IPC/FI/000002
LIFE-IP CANEMURE